

ERHVERVSJURA

Jyske Finans frikendt for at overtræde ligebehandlingsprincip

EU-RET: EU-retten var ikke til hinder for, at Jyske Finans som kreditinstitut har en praksis, hvor kunder skal forelægge supplerende legitimation i form af pas eller opholdstilladelse, hvis de ikke er født i en af EU's medlemsstater eller en stat, som indgår i Den Europæiske Frihandelssammenslutning.

HANS SØNDERBY CHRISTENSEN
advokat (H),
Sønderby Legal,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

PATRICK GOERGEN
advokat, Etude Goergen,
specialiseret i EU-ret

finans@finans.dk

EU-Domstolen har for nylig afsagt dom om princippet om ligebehandling af alle, uanset race eller etnisk oprindelse. Sagen udspringer af en intern praksis i Jyske Finans A/S, som indebar, at personer, der ikke er født i en EU-medlemsstat eller en stat, som indgår i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, skulle vise supplerende legitimation i form af pas eller opholdstilladelse, hvis de ønskede at optage et lån.

I forbindelse med optagelse af et lån blev låntageren, Ismar Huskic, bedt om at fremvise supplerende legitimation, på trods af at han var dansk statsborger.

Begrundelsen for, at han skulle vise supplerende legitimation, var, at han var født i Bosnien-Hercegovina. Derimod skulle hans kone ikke fremvise yderligere legitimation end kørekort, idet hun var født i Danmark.

Baggrunden herfor var, at Jyske Finans alene krævede, at personer, der er født i en EU-medlemsstat eller en stat, som indgår i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, skulle forevise kørekort for at optage et lån til finansiering af et bilkøb.

Derimod krævede man, at hvis personen var født uden for EU og frihandels-sammenslutningen, var vedkommende omfattet af kravet om supplerende oplysninger.

Ligebehandlingsnævnet mente, at der forelå indirekte forskelsbehandling af Jyske Finans' kunder, hvorfor låntageren blev tilkendt en godtgørelse.

Denne afgørelse blev stadfæstet ved Retten i Viborg, som dog mente, at der forelå direkte forskelsbehandling.

I forbindelse med at sagen blev forelagt Vestre Landsret, besluttede denne at forelægge EU-Domstolen tre præjudicielle spørgsmål angående fortolkningen af forskelsbehandlingsprincippet, hvorefter Ligebehandlingsnævnet indtrådte som

mandatar (fuldmagtshaver, red.) for låntageren.

Spørgsmålene koncentrerede sig om princippet om ligebehandling, som fastsætter, at ingen må udsættes for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af deres race eller etniske oprindelse.

Forskellen på direkte og indirekte forskelsbehandling er virkningen af den pågældende bestemmelse. Der er således tale om direkte forskelsbehandling, hvis en person på grund af sin race eller etniske oprindelse bliver behandlet ringere, end en anden ville blive i en tilsvarende situation.

Er der derimod tale om en praksis, som fremstår som værende neutral, men som har den virkning, at personer af en bestemt race eller etnisk oprindelse stilles særligt ufordelagtigt i forhold til andre grupper, foreligger der indirekte diskrimination.

Sagen kom i sin helhed til at omhandle, hvorvidt der var sket forskelsbehandling i denne sag. Domstolen startede med at behandle den direkte forskelsbehandling, eftersom denne er den mest klare overtrædelse.

I den forbindelse lagde EU-Domstolen vægt på, at direktivet alene nævner forskelsbehandling, som er sket

på baggrund af race eller etnisk oprindelse. I den foreliggende sag var det fødelandet, som var begrundende for, hvilket oplysningskrav der fandt anvendelse.

EU-Domstolen fastslog, at denne praksis alene kunne anses for direkte forskelsbehandling, hvis fødelandet var direkte og uløseligt forbundet med en bestemt etnisk oprindelse.

For at kunne afgøre om det var tilfældet, var det nødvendigt at fastlægge, hvad der ligger i begrebet »etnisk oprindelse«.

Domstolen præciserede således, at en samfundsgruppe kan have en fælles etnisk oprindelse, hvis den f.eks. har samme nationalitet, religion, sprog, kulturelle baggrund, traditioner eller levested.

I denne definition af begrebet indgår ikke fødested, men EU-Domstolen understreger, at opremsningen ikke kan anses for værende udtømmende, hvorfor det ikke kan udelukkes, at fødeland kan indgå i bedømmelsen.

Domstolen fastslår dog samtidig, at fødeland ikke i sig selv kan fastlægge den etniske oprindelse, eftersom dette må fastsættes ud fra en vifte af forskellige subjektive og objektive hensyn.

Da fødelandet således ikke i sig selv kan begrunde en

formodning om en bestemt etnisk oprindelse, kan de to begreber ikke anses for værende direkte og uløseligt forbundet. På denne baggrund fastslår EU-Domstolen således, at der ikke forelå direkte forskelsbehandling i dette tilfælde.

Herefter gik EU-Domstolen over til at vurdere, om denne praksis kunne betegnes som værende indirekte forskelsbehandling.

Bestemmelsen kan dog finde anvendelse, selvom der er tale om en neutral regel, som ikke lægger vægt på etnicitet. Afgørende for om bestemmelsen finder anvendelse, er således, om en gruppe, der er beskyttet i henhold til direktivet med en bestemt race eller etnisk oprindelse, stilles særligt ufordelagtigt. På denne baggrund er det således heller ikke afgørende, om der har været hensigt til at forskelsbehandle, men alene om reglen har haft denne virkning.

I den pågældende sag kan det fastlægges, at der er en bestemt gruppe, som stilles fordelagtigt, idet det er dem, som er født i EU eller et andet land inden for frihandelssammenslutningen.

Der skal dog også kunne identificeres en bestemt gruppe, som stilles særligt ufordelagtigt.

”

På baggrund af denne dom kan man således konkludere, at en praksis alene er i strid med ligebehandlingsprincippet, hvis der sker forskelsbehandling på grund af en persons race eller etniske oprindelse.

Domstolen lagde i denne forbindelse vægt på, at den omhandlede praksis stillede alle personer uden fødested i en EU-medlemsstat eller en stat, som indgår i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, på samme måde, uanset deres etniske baggrund. Det kunne således ikke godtgøres, at en bestemt gruppe blev stillet særligt ufordelagtigt.

På denne baggrund konkluderer EU-Domstolen, at den praksis, som Jyske Finans anvendte, ikke var i strid med ligebehandlingsprincippet, da der ikke forelå en retsstridig forskelsbehandling. Eftersom den anførte praksis ikke var i strid med EU-retten, var der ikke grund til at behandle spørgsmålet om, hvilke legale hensyn der kan lovliggøre en sådan forskelsbehandling.

Dommen er relevant, eftersom den fastslår rækkevidden af princippet om ligebehandling.

På baggrund af denne dom kan man således konkludere, at en praksis alene er i strid med ligebehandlingsprincippet, hvis der sker forskelsbehandling på grund af en persons race eller etniske oprindelse.

Et kriterium om fødeland vil ikke kunne opfylde dette krav på den måde, som det er anvendt i denne sag, da dette ikke uløseligt er forbundet med en etnisk oprindelse.

Fødelandskriteriet kan heller ikke udgøre en indirekte forskelsbehandling, hvis det ikke er muligt at udpege en gruppe med en race eller en etnisk minoritet, som stilles særligt ufordelagtigt. Det er således ikke tilstrækkeligt at påvise, at en gruppe stilles mere fordelagtigt end resten.

Denne artikel om aktuel EU-ret, som bringes i Jyllands-Posten, udarbejdes af advokaterne Hans Sønderby Christensen (H), Sønderby Legal, samt advokat Patrick Goergen, Etude Goergen, begge specialiserede inden for området.

En låntager skulle vise ekstra legitimation, fordi han var født i Bosnien-Hercegovina. Derimod skulle hans kone kun vise kørekort, da hun var født i Danmark.
Foto: Amel Emric/AP